

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Індивідуальне завдання №3

Тема. Аналіз надзвичайних ситуацій в Україні.

Мета. Провести аналіз надзвичайних ситуацій, що виникли в Україні, з'ясувати головні тенденції та їхні причини.

Теоретичні відомості

Значний блок завдань єдиної державної системи цивільного захисту становлять завдання превентивного характеру, одним з яких є збирання та опрацювання інформації про надзвичайні ситуації.

Інформацію про надзвичайні події в Україні почали реєструвати з 1992 р. Але відсутність у той час відповідного класифікатора не давали змоги належно організувати статистику надзвичайних ситуацій. У 1998 р. МНС України створило відомчий класифікатор надзвичайних ситуацій, створення якого виправило ситуацію. З 2010 року маємо нову редакцію національного класифікатора «Класифікатор надзвичайних ситуацій».

Реалізувати завдання щодо збирання та опрацювання інформації про надзвичайні ситуації дозволяє розгалужена система моніторингу – Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій (УІАС НС), призначена для інформаційно-аналітичної підтримки процесів підготовки, прийняття та контролю управлінських рішень стосовно надзвичайних ситуацій.

УІАС НС вирішує задачі обробки, аналізу та надання керівництву органів виконавчої влади повної та достовірної інформації щодо надзвичайних ситуацій під час ліквідації їхніх наслідків, а також прогнозування та моделювання їхнього виникнення та розвитку.

На цей час система діє цілодобово в режимі *online* в усіх територіальних органах управління ДСНС України¹. Система

забезпечує збір повного спектру інформації щодо НС з територіальних підрозділів ДСНС та централізований контроль над процесом збору цієї інформації. Система має програмний інтерфейс інтеграції з системами оперативно-диспетчерського управління (СОДУ).

УІАС НС забезпечує збереження інформації в єдиній централізованій базі даних. Оперативно-чергові підрозділи центрального апарату ДСНС України за допомогою системи щоденно здійснюють моніторинг стану НС на території країни і формують довідки та оперативні звіти для керівництва органів виконавчої влади.

Аналітичні підрозділи центрального апарату ДСНС України за допомогою системи вирішують задачі аналізу та прогнозування розвитку і виникнення НС. На початок кожного місяця вони видають прогноз виникнення НС в Україні та пропозиції щодо їхньому запобіганню.

Але є одна суттєва проблема – моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій здійснюють на рівні регіональних, галузевих або інших самостійних підсистем, не об'єднаних у єдиний інформаційно-аналітичний комплекс. Загальнодержавну систему моніторингу джерел надзвичайних систем та прогнозування надзвичайних ситуацій у нашій державі досі не створено².

¹ ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології»

² Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2012 році

Практична робота

Завдання 1. З використанням інформації про кількість надзвичайних ситуацій за кожний рік (табл. 1) побудувати графіки їхнього розподілу починаючи з 1998 року за такими критеріями:

- кількість НС техногенного характеру;
- кількість НС природного характеру;
- кількість НС соціального характеру;
- загальна кількість НС.

Провести аналіз графіків, зробити висновки про загальні тенденції у виникненні надзвичайних ситуацій в Україні протягом вибраного періоду часу (надзвичайні ситуації якого класу і чому переважають в Україні) і пояснити чим вони можуть бути зумовлені.

Завдання 2. З використанням інформації про кількість людських втрат від надзвичайних ситуацій за кожний рік (табл. 1) побудувати графіки їхнього розподілу починаючи з 1998 року за такими критеріями:

- людські втрати від НС техногенного характеру;
- людські втрати від НС природного характеру;
- людські втрати від НС соціального характеру;
- загальна кількість людських втрат;
- загальна кількість постраждалих.

Провести аналіз графіків, зробити висновки про загальні тенденції у виникненні надзвичайних ситуацій в Україні протягом вибраного періоду часу (людські втрати від надзвичайних ситуацій якого класу і чому переважають в Україні) і пояснити чим вони можуть бути зумовлені.

Сумарні статистичні дані про надзвичайні ситуації, які виникли на території України протягом 1998-2012 рр.

НС \ Рік	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Техногенного характеру	273	250	261	242	208	195	156	212	207	196	165	130	130	134	120
Людські втрати	330	206	251	273	356	295	282	334	354	495	413	247	255	277	224
Природного характеру	239	190	139	133	121	111	100	129	137	152	126	117	108	77	74
Людські втрати	110	74	67	59	47	80	79	80	74	68	128	75	83	50	38
Соціального характеру	66	63	63	61	22	9	30	27	20	20	21	17	16	10	18
Людські втрати	76	56	68	59	15	13	51	42	35	51	46	34	23	28	39
Загалом НС	578	503	463	436	351	315	286	368	364	368	312	264	254	221	212
Загалом людських втрат	516	336	386	391	418	388	412	456	463	614	587	356	361	355	301
Загалом постраждалих	3774	2139	1909	2017	1733	2064	2330	1580	1046	1377	959	1511	753	985	861